

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Етика бізнесу»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) спеціалізація С1.02 Міжнародні економічні відносини
Тип і назва освітньої програми	ОПП Міжнародні економічні відносини
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова викладання	державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника	 <p>Шупта Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри Контакти: ауд. 494 (навчальний корпус № 4); e-mail: iryna.shupta@pdau.edu.ua сторінка викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/shupta-iryna-mykolayivna</p>
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Філософія
Компетентності	<p><i>загальні:</i></p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>

	<p><i>спеціальні:</i> СК 10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні. СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них. РН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: лідерство, вміння працювати в критичних умовах (стресостійкість, збагачення емоційного інтелекту), здатність логічно й системно мислити, креативність, ефективний обмін інформацією між людьми, об'єднаними спільними професійними інтересами (нетворкінг).</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Дослідження специфіки моралі в сфері бізнесу, всебічний аналіз підприємницької моралі, яка постає в домінуючій громадській думці представників бізнесу, а також моральність у цій сфері (типові реальні стосунки людей) крізь призму відповідності їх уселюдським моральним нормам.</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Етика бізнесу як навчальна дисципліна Тема 2. Історія та принципи ділового етикету Тема 3. Сутність і структура процесу ділового спілкування Тема 4. Форми ділового спілкування Тема 5. Критика та її етичні аспекти Тема 6. Норми етикету при організації виставок, ярмарків Тема 7. Організація презентацій: норми етикету Тема 8. Привітання, представлення, титулування Тема 9. Ділові прийоми. Візитівка в діловому житті Тема 10. Сувеніри та подарунки в діловій сфері Тема 11. Стиль, манери та імідж бізнесмена Тема 12. Одяг і зовнішній вигляд ділової людини Тема 13. Національні особливості етики бізнесу</p>	
<p align="center">МЕТОДИ НАВЧАННЯ</p>	
<p><i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i> лекція; розповідь-пояснення; практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: підготовка реферату (доповіді); самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань. <i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації. <i>Інноваційні та інтерактивні методи навчання:</i> дискусії, проектування професійних ситуацій, кейс-метод; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання. <i>Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</i></p>	

опитування, доповідь; самостійна робота, розв'язування тестів; самостійний пошук помилок.	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перекладання	<p>здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.</p> <p>Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 20 % бал. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.</p>
- щодо академічної доброчесності	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proneformalnuosvitu2025.pdf</p>
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з

проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувач вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.
https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Дикань В.Л., Компанієць В.В., Полякова О.М. Етичні основи бізнесу: навч. посіб. Харків: УкрДАЗТ, 2012. 316 с. URL: <http://surl.li/mqiml>.
2. Дудченко М.М., Шевчук О. А. Бізнес-етика: конспект лекцій : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці»; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с. URL: <http://surl.li/qocjz>.
3. Етика бізнесу: електрон. підруч. Андроїд-застосунок Навчальна хмара «dCloud». URL: <http://surl.li/qocjo>.
4. Зеліч (Яцко) В. В. Етика бізнесу: навч. метод. комплекс з дисципліни. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. 108 с. URL: <http://surl.li/mfoqn>.
5. Статінова Н. П. Радченко С.Г. Етика бізнесу навч. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 396 с. URL: <http://surl.li/qocjc>.
6. Сушик І.В. Етика бізнесу: навч. посіб. [І.В. Сушик, О.Г. Сушик, Я.М. Мартинюк, В.В. Вісин]. Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с. URL: <http://surl.li/hlrpx>.

Допоміжні

1. Бралатан В.П., Гуцаленко Л.В., Зdirко Н.Г. Професійна етика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2019. 252 с. URL: <https://textbook.com.ua/etika-ta-estetika/1473446683>.
2. Ділова етика – основа бізнесу: навч. посіб. Міністерство освіти і науки Золочівський коледж Львівського НАУ. URL: <https://virabarillo.zklnau.com.ua/files/.pdf>.
3. Доброчесність та етика в бізнесі. Модуль 14. Професійна етика: Серія університетських модулів. Управління Організації Об'єднаних Націй з наркотиків і злочинністю. Відень, 2021. URL: <https://cutt.ly/XNwvAD>.
4. Етика ділового спілкування: навч. посібник [Воронкова В.Г. Беліченко А.Г., Мельник В.В., Ажажа М.А.]. К.: Магнолія 2006, 2019. 312 с. URL: <http://surl.li/qockw>.
5. Захарчин Г.М. Любомудрова Н. П, Винничук Р. О., Смолінська Н. В. Корпоративна культура: навч. посібник. Львів, 2011. URL: <http://surl.li/fbtzv>.
6. Какауліна О., Полянська М., Пустовойтова Т., Ростопіра В., Симончук І. Закордонний візит: правила поведінки: посібник для працівників судової системи. Київ, 2010. 40 с. URL: <http://surl.li/qocld>.
7. Комарова К.В. Організаційна культура: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.В. Комарова. Дніпропетровськ, ДДФА, 2011 166 с. URL: <http://surl.li/ngjl>.
8. Сердюк О. І., Мирна О. В., Шупта І. М. Місце доброчесності в моделі компетенцій державних службовців та системі цінностей особистості при запобіганні корупції: *Державне*

управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2018_3_13.

9. Шупта І. М. Етичні аспекти ділового спілкування під час конфліктів у маркетинговій і рекламній діяльності: *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка*. 2015. Т. 23, вип. 9(1). С. 110-119. URL: <http://surl.li/qoclc>.

10. Шупта І. М., Воронько-Невіднича Т. В. Репутаційний менеджмент—важлива складова управлінської стратегії на шляху до успіху в діяльності підприємства: *Вісник ШНАУ. Серія «Економіка і менеджмент»*, випуск 6 (72), 2017. С.27-32. URL: <http://surl.li/qocmk>.

Інформаційні ресурси

1. Вступ до медіації: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <https://vumonline.ua/course/mediation/>.

2. Ділове листування та комунікація українською: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/mqiyu>.

3. Емоційний інтелект: освітній хаб міста Києва. URL: <https://eduhub.in.ua/courses/emocijnyy-intelekt>.

4. Intelligent Listening, або Мистецтво Слухати: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <http://surl.li/qocod>.

5. Критичне мислення і інформаційна культура (у форматі SCORM): освітній хаб міста Києва. URL: <http://surl.li/fkzwm>.

6. Культура толерантності: як побудувати суспільство, комфортне для всіх: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus.: <http://surl.li/mqiup>.

7. Ораторське мистецтво (у форматі SCORM): освітній хаб міста Києва. URL: <http://surl.li/qocow>.

8. Особистий бренд (у форматі SCORM): URL: <http://surl.li/qocpb>.

9. Соціальний маркетинг: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану: URL: <https://vumonline.ua/course/social-marketing/>.

10. Теорія поколінь: знаходимо спільну мову: ВУМ online, Відкритий Університет Майдану. URL: <http://surl.li/qocrx>.

11. Як ефективно спланувати та провести діалог. Базовий модуль 1: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qnhvm>.

12. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 2. Основи організації діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qocrc>.

13. Як ефективно спланувати та провести діалог. Модуль 3. Основи ведення діалогу: Українська платформа масових відкритих онлайн курсів Prometheus. URL: <http://surl.li/qocrc>

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та публічного управління,
протокол від 15 грудня 2025 року № 11

Додаток до силябусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		
			презентація та її захист	глосарій та його захист	
Тема 1. Спілкування як соціальний феномен	3	3	20	20	6
Тема 2. Функції спілкування	–	3			3
Тема 3. Невербальне спілкування	–	–			–
Тема 4. Ділове спілкування та форми обговорення ділових проблем	3	3			6
Тема 5. Мистецтво правильно мислити та говорити	3	3			6
Тема 6. Уміння слухати	3	3			6
Тема 7. Формальні та неформальні стосунки з колегами, підлеглими, керівниками	3	3			6
Тема 8. Конфлікти під час спілкування	–	3			3
Тема 9. Ділове спілкування в процесі управління персоналом	3	3			6
Тема 10. Службовий етикет. Моральні принципи та засади	–	3			3
Тема 11. Щоденний етикет	–	3			3
Тема 12. Імідж ділової людини	3	3			6
Тема 13. Особливості міжнародного спілкування	3	3			20
Разом за темами	24	36	x	x	68
Глосарій	x	x	20	x	20
Презентація	x	x	x	20	20
Всього	24	36	30	10	100

Шкала та критерії оцінювання ведення конспекту лекцій

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	завдання не виконано (незалежно від присутності чи відсутності на лекції здобувач вищої освіти не конспектував лекційні матеріали)
1	здобувач вищої освіти не повністю підготував конспект лекції (менше 50 %); за змістом конспект позбавлений логічності та послідовності викладу матеріалу або конспект носить уривчастий характер; роботу оформлено не належним чином або виконано та подано на перевірку

	несвоєчасно
2	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку. Але окремі питання лекцій розкрито поверхнево; конспект в цілому позбавлений особистих висновків здобувача.
3	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; у конспекті відображено власні питання, зауваження, міркування, висновки здобувача; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Практичне завдання не виконано, що унеможлиблює рівень опанування результату навчання.
1	Здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини практичних завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією). Здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
1,5	Здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією); допускається суттєвих помилок або ним виконано, хоча і правильно, менше 50 % завдань. Здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
2	здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно, обґрунтовуючи свої висновки, користується лише матеріалами лекції або підручника. Здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
2,5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі. Здобувач демонструє достатній рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.
3	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; посилається на факти та матеріали, які знайдено та опрацьовано самостійно, додатково до рекомендованих джерел; аргументовано обґрунтовує свою думку. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результату навчання.

Шкала та критерії оцінювання презентації та доповіді за презентаційними матеріалами

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Підготовка презентації – 10 балів</i>	
0	Презентація не підготовлена, що унеможливає оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
1	Презентація підготовлена лише частково (зібрано матеріали; написано лише частину тексту); презентація за темою та змістом не відповідає вимогам. Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
2-3	Презентація підготовлена, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом. Здобувач вищої освіти демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
4-5	Презентація підготовлена, але матеріал за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи матеріалу в основному висвітлені, але відсутній самостійний аналіз; переважають цитати з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти не використовує самостійно підібрані матеріали. Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
6-8	Презентація підготовлена, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; розділи матеріалу презентації в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано у висновках до презентації; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, але їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу. Здобувач вищої освіти демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
9-10	Презентацію підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в усіх розділах презентаційного матеріалу, вступі та висновках продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, що свідчить про глибоке опрацювання теми презентації; оформлення презентації є сучасним, естетичним і креативним. Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
<i>Доповідь з презентаційними матеріалами – 10 балів</i>	
Кількість балів	Критерії оцінювання
0	Доповідь за результатом підготовки презентації відсутня, що унеможливає оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
1-2	Доповідь за результатом підготовки реферату тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; здобувач вищої освіти не орієнтується у тексті своєї презентації. Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
3-4	Доповідь за результатом підготовки презентації тривала менше часу, ніж передбачено, бо у здобувача вищої освіти бракувало необхідних матеріалів або через не належну їх підготовку; питання аудиторії залишилися без відповіді доповідача або питань не виникло через відсутність сформованого виступу. Здобувач вищої освіти демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.

5-6	Доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам лише частково; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння тільки окремих складових теми, на питання аудиторії дати чітку відповідь не може; під час доповіді майже відривається від читання тексту презентації. Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
7-8	Доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти в основному демонструє вільне володіння темою, частково відповідає на питання аудиторії, але на окремі питання дати чітку відповідь не може; під час виступу користується матеріалом презентації (презентація практично повторює доповідь). Здобувач вищої освіти демонструє вище середнього рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
9	Доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння темою, в основному відповідає на питання аудиторії, але на окремі питання дати чітку відповідь не може; під час виступу в основному не користується матеріалом презентації(вона доповнює доповідь). Здобувач вищої освіти демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
10	Доповідь за результатом підготовки презентації відповідає вимогам; здобувач вищої освіти демонструє вільне володіння темою, відповідає на питання аудиторії; під час виступу майже не користується матеріалом презентації (вона доповнює доповідь); продемонстровано високий рівень ораторського мистецтва. Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
Загальна кількість балів за формою контролю 20	

Шкала та критерії оцінювання написаного глосарію та його захисту

Кількість балів	Критерії оцінювання
<i>Написання глосарію – 20 балів</i>	
0	Глосарій не підготовлено, що унеможлиблює оцінити рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання
1-9	Глосарій підготовлено лише частково (зібрано матеріали; написано лише частину тексту); глосарій за темою та змістом не відповідає вимогам. Здобувач вищої освіти демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
10-11	Глосарій підготовлено, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом. Здобувач вищої освіти демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
12-14	Глосарій підготовлено, але матеріал за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи матеріалу в основному висвітлено, але відсутній самостійний аналіз; переважають терміни з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти не використовує самостійно підібрані матеріали, не може захистити глосарій. Здобувач вищої освіти демонструє середній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.

15-17	Глосарій підготовлено, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; матеріал в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані терміни, може їх захистити, проте їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу. Здобувач вищої освіти демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.
18-20	Глосарій підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в поданому матеріалі продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані терміни; захищає їх; оформлення глосарію охайне, естетичне. Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результату навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є залік.